

Slovensko zdravniško društvo
Sekcija za preventivno medicino
Slovenian Preventive Medicine Society

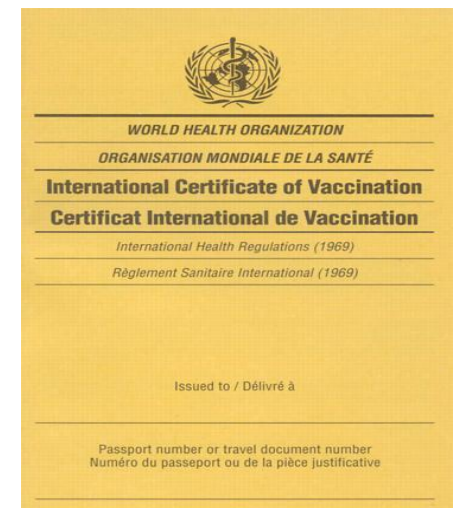
Zdravstvena tveganja potnikov, ki jih lahko preprečimo s cepljenji

Zoran Simonović, dr.med.,spec.,
NIJZ OE Maribor, ambulanta za potnike

17. maj 2019
Ljubljana

Cepljenje proti rumeni mrzlici

- ▶ cepljenje lahko **zahtevajo** države po mednarodnem zdravstvenem pravilniku od potnikov, ki k njim pripotujejo iz druge države, kjer se rumena mrzlica pojavlja
  - ▶ tudi če so le v tranzitu na letališču > 12 ur
- ▶ nekatere države **zahtevajo** dokazilo o cepljenju od vseh potnikov
- ▶ **priporočljivo** za osebe, ki potujejo v države, kjer se pojavlja rumena mrzlica
- ▶ veljavnost certifikata - 10 dni po cepljenju, trajna zaščita
- ▶ cepljenje le v ambulantah NIJZ

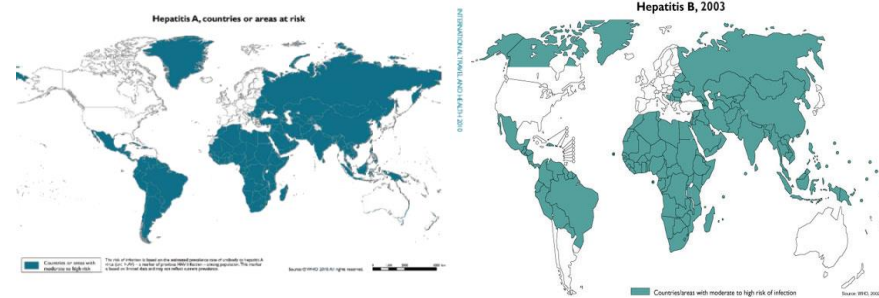

Rumena mrzlica

- prenos virusa na človeka preko okuženih komarjev
- posamezne okužbe in epidemije – 200.000 primerov letno
- od leta 2017 – pojav večje epidemije v Braziliji in širjenje obolenja na območja, kjer se bolezen prej ni pojavljala
  - v sezoni 2017/2018: 1400 primerov/500 umrlih
  - zbolevalo in umirajo tudi necepljeni potniki
- kaj se lahko zgodi necepljenim potnikom na mejah ?
  - ne dobijo dovoljenja za vstop
  - cepljenje na meji
  - karantena za 6 dni
- primer slovenskega potnika, ki mu je bilo ob prijavi na let zavrnjeno vkrcanje in je moral opraviti cepljenje na letališču v slabih higienskih razmerah; doma testiranje zaradi strahu pred okužbo s HIV in hepatitisom

Hepatitis A in hepatitis B

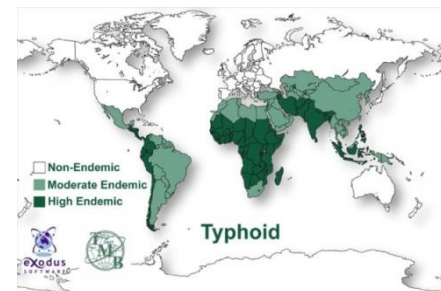
▶ Hepatitis A

- ▶ prenos preko okuženih rok, hrane, vode
- ▶ možnost širjenja po vrnitvi v domačem okolju

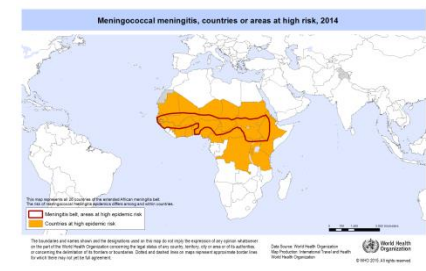
▶ Hepatitis B

- ▶ prenos preko okuženih telesnih tekočin (spolni stik, kri, igle, britvice, brizge; akupunktura, tetovaža, piercing, zdravstvene storitve...)
- ▶ lahko smrten potek, okvara jeter pri kronični okužbi
- ▶ večina okužb na potovanjih
- ▶ vsaj 40 okužb s hepatitisom A slovenskih potnikov od 2012-2017
  - ▶ Evropa (zahodna, vzhodna, Balkan) in eksotične dežele
  - ▶ primeri izbruhov med potniki na počitniških destinacijah
- ▶ odlična in dolgotrajna zaščita po cepljenju !

Trebušni tifus

- prenos preko okužene hrane
- tveganje največje na Indijski podcelini, JV Aziji, podsaharski Afriki, manj razvitih deželah latinske Amerike
- vsaj 9 primerov tifusa pri slovenskih potnikih od 2012-2017
  - okužbe v Indiji, JV Aziji, severni Afriki
  - primer potnice, ki je na potovanju po Indoneziji zbolela za trebušnim tifusom in potrebovala daljše zdravljenje v bolnišnici
- cepiva so okoli 75% učinkovita, varna
- cepljenje priporočeno tudi zaradi vse večje odpornosti povzročitelja na antibiotike

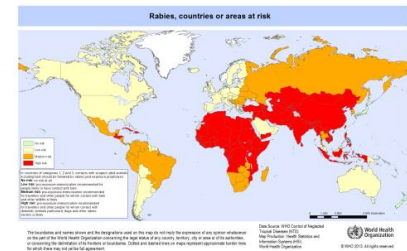

Meningokokni meningitis

- bakterijsko vnetje možganskih ovojnic
- 20-30 % ljudi bakterije nosi v nosno-žrelnem prostoru
- na endemičnem območju epidemije od novembra do aprila
- zaščita s cepljenjem z enim odmerkom cepiva
  - romarji v Meko – cepljenje je obvezno

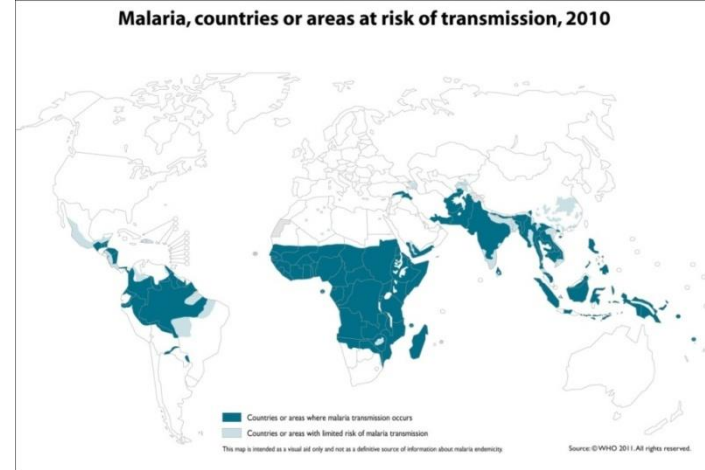
Steklina

- 60.000 smrtnih primerov letno
- pomembna zaščita po ugrizu – nujno takojšnje cepljenje !
- možna zaščita pred potovanjem – 3. odmerki cepiva

Malaria

- prenos parazitov preko komarjev
  - 214.000.000 primerov letno (2015)
  - 438.000 smrti zaradi malarije
- okoli 5.000 - 15.000 potnikov letno zboli za malarijo
  - v 10 letih je zbolelo najmanj 63 Slovencev:
    - Afrika,
    - JV in J Azija,
    - Latinska Amerika,
    - Oceanija
- zaščita pred malarijo
  - zaščita pred piki komarjev (mreže, repelenti, oblačila, insekticidi)
  - antimalarične tablete - preventivno jemanje

The boundaries and names shown and the designations used on this map do not imply the expression of any opinion whatsoever on the part of the World Health Organization concerning the legal status of any country, territory, city or area or of its authorities, or concerning the delimitation of its frontiers or boundaries. Dotted lines on maps represent approximate border lines for which there may not yet be full agreement.